

Tartu Ülikool

Sotsiaal- ja haridusteaduskond

Haridusteaduste instituut

Humanitaar- ja sotsiaalsainete õpetamine põhikoolis

Sigrit Jermoškin

ÕPILASTE ARVAMUSED VÄÄRTUSTEST ÜHE MUINASJUTU NÄITEL

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Tiia Krass

Läbiv pealkiri: Õpilaste arvamused väärtustest

KAITSMISELE LUBATUD

Juhendaja: Tiia Krass (Magister)

.....

(allkiri ja kuupäev)

Kaitismiskomisjoni esimees: Pille Villems, programmijuht

.....

(allkiri ja kuupäev)

Tartu 2015

Resümees

Väärtuste õpetamist peavad tähtsaks mitmed õpetajad ja uurijad. Väärtused, mida peaks põhikoolis õpetama on sätestatud Põhikooli Riikliku Õppekava poolt. Erinevad teoreetikud on aga pidanud üheks parimaks väärtuste õpetamise viisiks muinasjutte.

Selgitamaks välja, mida õpilased Põhikooli Riiklikus Õppekavas loetletud üldnimlikest väärtustest ja muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ esinevatest väärtustest arvavad küsitleti nelja Eesti kooli 94 õpilast. Selgus, et küsitletud õpilased peavad Riiklikus Õppekavas loetletud väärtusi tähtsateks ja kõige tähtsamatena tõid välja aususe, hoolivuse ja õigluse. Samuti tuli tulemustest välja, et õpilaste arvates käsitleb muinasjutt „Hamelini linna vilepillipuhuja“ väärtusi õiglus, sõnapidamine ja ausus. Ausust pidasid enamik küsitletud õpilastest enda jaoks kõige tähtsamaks väärtuseks.

Märksõnad: väärtused, väärtuste õpetamine, muinasjutt „Hamelini linna vilepillipuhuja“

Abstract

Student's Opinions About Values on the Basis of a Fairy Tale

The teaching of values is considered important by many teachers and researchers. The values that should be taught in basic school are enacted in the national curriculum for basic schools. Different theorists have considered fairy tales as one of the best ways to teach values to students.

In order to find out what students think of the values enlisted in the national curriculum for basic schools and what do they think of values appearing in the fairy tale „The Pied Piper“, 94 students from 4 Estonian schools were questioned. The results showed that the questioned students consider the values listed in the national curriculum important and they brought out honesty, caring and justice as the most important values. Moreover, it appeared that the students found justice, keeping one's word and honesty from the fairy tale „The Pied Piper“. Whereby, honesty was marked as the most important value by most of the students who were questioned.

Keywords: values, teaching values, fairy tale „The Pied Piper“

Sisukord

SISSEJUHATUS.....	4
<i>Väärtuse mõiste</i>	5
<i>Väärtuste liigitus</i>	6
<i>Väärtuste õpetamise olulisus</i>	7
<i>Muinasjutud väärtuste edastajatena</i>	8
<i>Muinasjuttude kasutamine väärtuste õpetamiseks võõrkeeletunnis</i>	8
<i>Väärtused muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“</i>	9
<i>Varasemad uurimused</i>	10
<i>Empiirilise uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused</i>	11
METOODIKA.....	14
<i>Valim</i>	14
<i>Mõõtevahend</i>	14
<i>Protseduur</i>	15
TULEMUSED.....	16
<i>Muinasjuttude tähtsus väärtuste edastamisel</i>	16
<i>Põhikooli Riikliku Õppekava alusväärtuste tähtsus</i>	16
<i>Edastatavad väärtused ja tähtsaim väärtus muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“</i> ...	17
<i>Arvamused edastatavatest väärtustest muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“</i>	18
<i>Poiste ja tüdrukute arvamuste erinevused väärtuste kohta</i>	20
ARUTELU	21
TÄNUSÕNAD	25
AUTORSUSE KINNITUS	25
KASUTATUD KIRJANDUS	26
Lisa 1. Ankeet	

SISSEJUHATUS

Muinasjutud on sobivaks õppevahendiks nii emakeele kui ka võõrkeeletunnis.

Muinasjutud on üldjuhul hästi illustreeritud, lugemiseks piisavalt lihtsad ja üheselt mõistetavad ning käsitlevad väärtusi, mis muudavadki need õppevahendina tõhusaks (Blaz, 1999). Väärtuste õpetamise kasulikkust läbi muinasjuttude on kinnitanud ka mitmed teised autorid (Bettleheim, 2010; Jung & Lilles-Heinsar, 2013; Price, 2001), sest need arendavad lapse mõtlemis- ja järeldusvõimet ning võimaldavad elavat arutlust klassiruumis (Halstead & Taylor, 2000; Hohr, 2000). Väärtuste õpetamist tähtsustab ka Põhikooli Riiklik Õppekava (2011; edaspidi PRÕK) viidates vajadusele kujundada õpilastes väärtushoiakuid ja –hinnanguid, mida saab teha alusväärtuste õpetamise kaudu. Liis Paide (2012) bakalaureusetööst selgus, et ka õpetajad ja lapsevanemad peavad väärtuste õpetamist tähtsaks. Väärtuste käsitlemist õpikutes (eelkõige võõrkeeletõpikutes) läbi juttude esineb, aga küllaltki vähe (Leerimaa, 2013).

PRÕK (2011) on sätestanud, et II kooliastme õpilastel peaksid kujunema arusaamad põhilistest alusväärtustest ja et nad peaksid seal loetletud väärtusi tähtsustama, ent Eestis ei ole teadaolevalt veel uuritud, mida õpilased ise nendest väärtustest arvavad ning kas nad neid tähtsustavad. Kuid kuna mainitud väärtusi ei õpetata õpilastele eraldi, vaid lõimitult õppeainetes, siis valis töö autor lähenemisviisiks mitmete teoreetikute poolt palju tunnustust leidnud käsitluse: edastada väärtusi võõrkeeletunnis muinasjuttude kaudu. „The Pied Piper“ (edaspidi „Hamelini linna vilepillipuhuja“) on üks väheseid muinasjutte Eestis inglise keele tundides laialdaselt kasutusel olevas õpikisarjas „I Love English“, mille järgi õpitakse II kooliastmes (4. ja 5. klassis) (Jõul & Kurm, 2005; Leerimaa, 2012). Muinasjuttu „Hamelini linna vilepillipuhuja“ peavad heaks väärtuste edastajaks mitmed uurijad ja teoreetikud (Cedars & Joyce, 2013; Chapman, 2012; Newton, 2010), sest see käsitleb väärtusi nagu ausus ja õiglus, mis on ka PRÕK-is loetletud üldinimlike väärtuste hulgas. Seetõttu valis töö autor käsitletavaks muinasjutuks just „Hamelini linna vilepillipuhuja“.

Teooriast lähtuvalt on uurimistöö eesmärgiks teada saada:

- Mida arvavad nelja kooli 4. ja 5. klassi õpilased PRÕK-is loetletud üldinimlikest alusväärtustest ja võõrkeeletunnis käsitletud muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ esinevatest väärtustest.

- Milliseid loetletud väärtusi peavad nad tähtsateks ning kas poiste ja tüdrukute arvamustes esineb erinevusi.

Empiirilise uurimuse läbiviimiseks küsitleti nelja kooli õpilasi, et teada saada, millised väärtused on neile tähtsad ja kas muinasjuttude kaudu on lihtsam väärtusi õppida.

Väärtustega ja väärtuste õpetamisega seotud uurimusi on paari aasta jooksul Eestis läbi viidud mitmeid. Ainuüksi Tartu ülikoolis on seda teemat uurinud näiteks Kõõra (2012), Blaubrück (2013) ja Runno (2014). Töö autor on viimaseid uurimusi pikemalt kirjeldanud eraldi peatükis.

Väärtuse mõiste

Väärtuseks peetakse arusaama, eesmärki või tegu mis on omandamist, saavutamist või tegemist väärt, väärtused juhivad inimese käitumist ja neid võetakse arvesse valikute tegemisel (Blackburn, 2002). Väärtused on mustrid, mis on kinnitunud iga inimese tegudesse ja otsustesse, ning need kujundavad elukeskkonna (Brown, Reed & Turiel, 1996). Aimre (2005) arvab, et väärtuse suhtes kujuneb inimesel hinnanguline seisukoht ja tekib mõistmine selle olulisusest. Tema sõnul on väärtus ühiskonna poolt heakskiidetud arusaam, mille poole on vajalik püüelda. Enimsiteeritud sotsiaalpsühholoogid Rokeach (1973) ja Schwartz (1992) on samuti nimetanud väärtuseks mingit konkreetset eesmärki, mille poole püüelda ning mida elus saavutada.

Tartu Ülikooli Eetikaveebis on välja toodud, et väärtused on subjektiivsed soovide objektid, mis juhivad inimeste käitumist (Harro-Loit, Jung & Sutrop). Väärtusi on sarnaselt defineerinud Sarkomaa (2009), kelle sõnul näitavad väärtused seda, millised inimesed tahavad olla. Väärtusi nimetatakse ka tänapäeva voorusteks (Tuulik 1998), mis hõlmavad taju, panevad inimesed käituma teatud moraaliprintsiipide järgi ja sõltuvad iga inimese individuaalsest tunnetusest (Haydon 2009).

Lapse moraalne taju kujuneb välja kahe esimese eluaasta jooksul (Halstead & Taylor, 2000). Esimesed väärtushoiakud tekivad juba lapse- ja noorukieas (Sutrop, 2009). Sutrop nimetab kõige suuremaks väärtuste edastajaks kodu, seejärel lasteaeda ja siis kooli. Kodu on kõige esmasem väärtuste kujundaja, kuid olulist rolli mängivad ka sõbrad ja meedia, millel on lapse varajases eas suur mõju (Oja, 2009). Oja on arvamusel, et väärtuste õpetamisel tuleb arvestada õpilase erineva koduse taustaga, mis võib kanda teistsuguseid väärtusi. II kooliastmes õppival õpilasel alles kujunevad arvamused ja arusaamad väärtustest ja seda mõjutab suuresti õppekirjandus (Pöder et al., 2009). Jaan Mikk (1999) on samuti öelnud, et põhjalikumad arvamused väärtustest kujunevad õpilastel II kooliastmes.

Väärtuste liigitus

Väärtuste universaalset liigitust on raske leida, sest paljud teoreetikud on konkreetsete tunnuste põhjal väärtusi erinevalt rühmadesse jaganud. Kasutatud liigitused on üldjuhul varieeruva ülesehituse, kuid sarnase sisuga. Tartu Ülikooli Eetikaveeb eristab väärtusi kui käitumiskalduvusi ja väärtusi kui tunnetusobjekte (Harro-Loit, Jung & Sutrop). Pilli ja Maandi (1998) tõdevad, et väärtuste liigitusi on mitmeid, kuid kõige üldisemaks võib pidada väärtuste liigitust vahendi- ja lõppväärtusteks. Oma uurimustes peavad nad kõige sobivamaks Peeter Põllu jaotust, kus on välja toodud seitse väärtuste alaliiki:

1. kehalise tervisega seotud väärtused;
2. tehnilis-majanduslikud väärtused;
3. tunnetuslikud väärtused (näiteks loogika ja teadmised);
4. esteetilised väärtused;
5. ühiskondlikud väärtused;
6. eetilised väärtused (ehk kõlblus);
7. usulised väärtused.

Harro-Loid, Jung & Sutrop arvavad, et väärtusi on võimalik jagada erineval moel ning peavad väärtuskasvatases kõige kasulikumaks liigituseks kolmest jaotust:

1. sotsiaalsed-poliitilised väärtused (näiteks vabadus, keel, demokraatia);
2. bioloogilis-füüsikalised väärtused (näiteks tervis);
3. moraalsed väärtused (näiteks ausus, hoolivus, esteetilised väärtused).

Selle uurimistöö raames on autor võtnud eeskujuks PRÕK-i (2011) alusväärtuspõhise liigituse:

1. üldinimlikud väärtused (näiteks ausus, õiglus, väarikus, hoolivus);
2. ühiskondlikud väärtused (näiteks vabadus, solidaarsus, kultuuriline mitmekesisus).

Üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi on defineeritud järgnevalt:

1. Üldinimlikeks väärtusteks peetakse neid väärtusi, mida peaksid tunnustama ja väärtustama kõik inimesed (Saareväli, 2013), olenemata rahvusest, rassist, religioonist või kultuuriruumist, kus nad elavad (Scwartz, 2007).
2. Ühiskondlikeks väärtusteks nimetatakse väärtusi, mis kujundavad ühiskonna keskseid eesmäärke ja tõekspidamisi (Sutrop, 2013).

Väärtuste õpetamise olulisus

PRÕK-i (2011) eesmärk on kehtestada riigi põhiharidusstandard. PRÕK loetleb põhihariduse alusväärtused, mis on tuletatud kooskõlas „Eesti Vabariigi Põhiseaduse“, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni, laste õiguse konventsiooni ja Euroopa Liidu alusdokumentides loetletud eetiliste põhimõtetega. Nendeks väärtusteks on üldinimlikud ja ühiskondlikud väärtused, mille õpetamine aitab uuel põlvkonnal sotsialiseeruda, ühiskonnaga integreeruda ning kindlustada riigi jätkusuutlikkus erinevates arenguvaldkondades (Põhikooli..., 2011). Need väärtused aitavad liikuda väärtuspõhise kooli poole, mis tagab õpilase individuaalse potentsiaali avaldumise ning õpetaja ja õppija vahelise partnerlussuhte, kus on kõige olulisemal kohal isiksuslik areng (Sutrop, 2013).

Väärtuste õpetamine tagab õpilase kõlbelise arengu ja aitab toimida pädevalt erinevate olukordade lahendamisel või hinnangute andmisel (Valk, 2009: 182). Näiteks võimaldab see õpilasel kogemuste üle objektiivselt mõtiskleda ning neid põhjendada (Cooper jt, 2009). Tartu Ülikooli religioonipedagoogika dotsent Pille Valk on toonud välja liigituse, mis põhjendab väärtuste õpetamise olulisust. Ta väidab, et õpilasel aidatakse tundma õppida väärtusi, norme ja etiketti ning vormida väärtuste ja normide analüüsimise oskusi. Väärtuskasvatus arendab isiklike väärtushinnanguid ja kujundab eneseväärikust ning lugupidamist teiste inimeste suhtes. Selles liigituses tuuakse viimase punktina välja väärtuskasvatuse oluline roll konfliktide lahendamise oskuste, vastutustundlike valikute ning reflekteeriva käitumise kujundamisel ja arendamisel (Valk, 2009).

Hariduse kaudu on võimalik edastada erinevaid väärtusi (Haydon, 2009). Jung & Lilles-Heinsar (2013) peavad üheks parimaks viisiks muinasjutte, millega klassiruumis väärtusi õpetada, sest muinasjutud tekitavad elavat arutelu ja sisaldavad dilemmat, kus õppija peab erinevate väärtuste vahel valima. Nad selgitavad, et ennekõike tuleb õppijas tekitada huvi lihtsate ja üheselt mõistetavate juttude vastu, et nendega õpilaste mõtteid ärgitada.

Muinasjutud väärtuste edastajatena

Muinasjutt on lihtne lastele suunatud lugu, milles esinevad tihti fantastilised jõud ja olendid (Merriam-Webster). Muinasjutu tunneb ära kindla alguse (näiteks „elas kord“) ja lõpu järgi, mis on üldjuhul õpetlik. Muinasjutt sisaldab probleemi, millele otsitakse lahendust ja millega tegelevad tavaliselt hästi eristatavad halvad ja head tegelased (Hallet & Karasek, 2009). Tunnustatud lastepsühholoog Bettelheim peab muinasjutte üheks parimaks väärtuste õpetamise viisiks (2010). Ta selgitab muinasjuttude tõhusust sellega, et need suunavad lapsi mõtlemis- ja järeldusvõime arendamisele ja parandavad nende tähelepanuoskust ning kujutlusvõimet. Muinasjutte lugedes jäävad lastele meelde head põhimõtted ja positiivsed käitumismustrid, mida nad saavad oma elus ja tulevastes kogemustes ära kasutada. Muinasjutud on ülesehituselt lihtsa ja kindla semantilise struktuuriga, mida lapsed arusaamiseks vajavad (Hohr, 2000). Halstead & Taylor (2000) on oma uurimuses toonud välja, et narratiivid on väärtuste õpetamiseks väga sobivad, sest need on kirjutatud lihtsas keeles, nendes kasutatakse lihtsaid metafoore ning hea ja halva vastasseis avaldub muinasjuttudes väga selgelt ja arusaadavalt. Nende uuringu tulemused näitasid, et õpilased eelistavad õppida väärtusi just läbi juttude. Narratiiv ehk lugu või jutustatud lugu on oluline hariduse või kasvatuselise komponendi (Kasvatusteaduse põhimõisted).

Poiste ja tüdrukute arusaamad väärtustest erinevad - poisid väärtustavad rohkem tegevusi ja tüdrukud väärtustavad inimsuhteid ja suhtlust (Crisan, 2013). Tabberti & Wardetzky (2006), kes on uurinud muinasjuttude mõju lastele, on saanud teada, et poiste ja tüdrukute arusaamad muinasjuttudes esinevates põhimõtetes erinevad. Nad on seisukohal, et poiste ja tüdrukute erinevused tulenevad nende erinevatest kogemustest ja olukordadest, kuhu nad on sattunud. Poisid ja tüdrukud hindavad muinasjuttudes edastatavaid väärtusi erinevalt, näiteks on tõestatud, et tüdrukud hindavad rohkem esteetilisi väärtusi (Grauerholz, 2003).

Muinasjuttude kasutamine väärtuste õpetamiseks võõrkeeletunnis

Muinasjuttude kasutamine pedagoogilistel eesmärkidel sai alguse siis, kui vennad Grimmid kirjutasid oma muinasjutud ümber, et nende abil lapsi õpetada. Nad muutsid lood lihtsamaks ja moraali- ja põhisemaks ning kaotasid nendest kahemõttelisuse (Hohr, 2000). Kirjanduse rakendamist pedagoogikas ja eriti võõrkeeletunnis on käsitletud mitmed uurijad (Brumfit, 2000 & Savvidou, 2004), kes on veendunud selle kasulikkuses. Mõlemad uurijad on märkinud, et kirjandus arendab kommunikatiivseid oskusi ja motiveerib õpilast võõrkeeli

õppima. Juttude käsitlemine võõrkeeletunnis muudab tunnid mitmekesisemaks ja õpilast motiveerivamaks (Brumfit, 2000).

Muinasjutud on eriti tõhusad väärtuste õpetamiseks võõrkeeletundides. Muinasjutud sobivad väärtuste käsitlemiseks, sest need aktiveerivad ja innustavad õpilast ning seovad keeleõppes konteksti mõistmise ja tõlgendamise (Wijaya & Tedjaatmadja, 2008). Price (2001) toetab seda arvamust ja nendib, et muinasjuttude keelekasutus ja struktuur on piisavalt lihtsad, et neid võõrkeeletunnis käsitleda. Ta usub, et muinasjutud on universaalsed ja ajatud ning erinevas vanuses õppuri jaoks piisavalt põnevad, et nende üle arutleda. Last tõmbab loomu poolest lihtsate juttude poole, mis arendavad tema mõtlemisvõimet ja aktiivset suulist arutlust (Goshn, 1998). Eelnevalt loetletud faktorid - aktiivsuse tekitamine, lihtsad ja üheselt mõistetavad narratiivid, aktiivne arutus - on aga väärtuste edastamise eelduseks, mistõttu võib nende kasutamist võõrkeeletunnis mõistlikuks ja kasulikuks pidada.

Eesti koolide võõrkeeletõpetajad soovivad inglise keele tunnis muinasjutte õpetada (Pihlak, 2013), kuid ajapuudus, metoodika ja spetsiaalselt väljatöötatud rakendusmudeli puudumine muudab väärtuste õpetamise õpetajate jaoks pigem lisakohustuseks (Valk, 2009). Leerimaa (2013) aga tõdeb, et ilukirjanduslike tekstide osakaal Eestis kasutatavates inglise keele õpikutes ei ole suur. Ta toob välja, et olemasolevates ilukirjanduslikes tekstides on üldjuhul väärtusi kajastatud ja väärtustega seotud ülesandeid rakendatud.

Väärtused muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“

„Hamelini linna vilepillipuhuja“ on muinasjutt, mis räägib Saksamaa linnast Hamelinist, mille elanikel on suur probleem rottidega, millest nad kuidagi lahti ei saa. Neile tuleb appi üks veider mees, kes lubab raha eest rotid linnast välja meelitada. Linnapea lubab talle teene eest maksta. Veider mees puhub oma flööti ning meelitab kõik rotid jõkke, kus need upuvad. Linnapea aga ei pea oma lubadusest kinni ega maksa veidrale mehele, mille peale võtab mees uuesti oma flöödi välja ning hakkab mängima teistsugust viisi, mis meelitab kõik lapsed majadest välja. Flöödimängija juhatab lapsed mäe sees asuvasse käiku ning Hamelini linn ei näe neid lapsi enam kunagi.

Vilepillipuhuja muinasjuttu on viimase 700 aasta jooksul korduvalt muudetud ja täiustatud. Aastatega on sellest saanud õpetliku sisuga muinasjutt lastele. Tänapäeval teatakse kõige paremini kombinatsiooni Robert Browningu luuletusest „The Pied Piper of Hamelin“ ja

vendade Grimmide muinasjutust „The Children of Hamelin“ (Wilkening, 2000 & Troxclair Adamson, 2013). Kombineeritud versioon on kasutusel ka õpikus „I Love English: Student’s book 3“.

Selles bakalaureusetöös kasutatakse „I Love English“ sarja kolmandat raamatut, mis on mõeldud inglise keele õpetamiseks II kooliastmes (4. ja 5. klassis). Sarja autorid on Ülle Kurm ja Mare Jõul ning sarja vastavus ainekavale on Haridus- ja Teadusministeeriumi poolt kinnitatud. Analüüsitud õpik on valitud mugavusvalimiga.

Muinasjuttu „Hamelini linna vilepillipuhuja“ peetakse heaks väärtuste edastajaks. Newton (2010), kes on uurinud väärtuste edastamist läbi muinasjuttude, on välja toonud olulise väärtusena aususe. Ausus on ka üks peamistest üldinimlikest alusväärtustest, mis on loetletud Põhikooli Riiklikus Õppekavas (2011). Chapman (2012) on võrrelnud vilepillipuhuja käitumist alguses ja lõpus. Ta on toonud välja, et kuigi loo lõpuks juhatab vilepillipuhuja lapsed igaveseks märke, siis loo alguses esineb ta väga lapsesõbraliku tegelasena, kes tundub hoolivat linna puhtusest ja korrast. Cedars & Joyce (2013) on tegelenud Robert Browningu kohandatud jutu analüüsimisega ja nad peavad selle loo tähtsateks väärtusteks sõnapidamist ja heldust. See muinasjutt võimaldab õpilastel arutleda valetamise tagajärgede üle ja põhjuste üle, miks linnapea võis vilepillimängijale valetada (Newton, 2010). Cedars & Joyce (2013) arvavad, et see muinasjutt võimaldab tõlgendada motiive, miks linnapea oma sõna ei pidanud ja ennustada, mis oleks võinud teisiti minna. Nad toovad välja helduse kui väärtuse, mis linnapeal puudus. „Hamelini linna vilepillipuhujat“ peetakse ka muinasjutuks, mis räägib vastutustundetutest lapsevanematest, kes hindasid rikkust ja kelle sõnapidamatuse tagajärjena ei näinud nad oma lapsi enam kunagi (Williams, 1985).

Varasemad uurimused

Väärtusi ja väärtuste õpetamist on Eestis viimastel aastatel palju uuritud. Eestis on komplekteeritud erinevaid kogumikke, mis käsitlevad väärtusi, väärtuste erinevaid liigitusi, väärtuste õpetamise olulisust ning teisi väärtuskasvatusega seotud teemasid. Väärtuste temaatikaga tegeletakse kogumikes: "Väärtused ja väärtuskasvatus. Valikud ja võimalused 21. sajandi Eesti ja Soome koolis" (Sutrop, Valk & Velbaum, 2009), „Väärtused, iseloom ja kool“, (Pöder, Sutrop & Valk, 2009) ja „Väärtuspõhine kool: Eesti ja maailma kogemus“ (Sutrop, 2013).

Tartu Ülikoolis on väärtustega seotud uurimusi viimasel paaril aastal läbi viinud näiteks Kõõra (2012), Blaubrück (2013) ja Runno (2014). Karin Kõõra (2012) uuris koolieelsete lasteasutuste õpetajate ja lapsevanemate arusaamu väärtuskasvatusest ja selgitas välja, et lapsevanemad ja õpetajad peavad oluliseks enamjaolt samu väärtusi. Anna-Liisa Blaubrück (2013) uuris oma töös „Väärtuskasvatus koolis Tartu linna koolide III kooliastme õpetajate ja õpilaste hinnangutel“ õpetajate ja õpilaste hinnanguid väärtustele ja väärtuskasvatusele ning leidis, et õpetajate ja õpilaste hinnangud erinevad. Ene Runno (2014) uuris seda, kui palju kasutavad õpetajad väärtuskasvatuse õppekirjandust ja sai teada, et suurem osa õpetajatest ei ole mainitud õppematerjalist teadlikud.

Ilukirjanduse kasutamist võõrkeeletunnis on Tartu Ülikoolis uurinud ka Pihlak (2012) ja Leerimaa (2013). Stina Pihlak uuris oma bakalaureusetöös „Kirjanduse kasutamine II kooliastmes inglise keele kui võõrkeeletunnis“, kuidas suhtuvad õpetajad ja õpilased kirjanduse kasutamisse võõrkeeletunnis ja Evelin Leerimaa selgitas oma töös „Inglise keelt kõnelevate maade lastekirjanduse ilukirjanduslike tekstikatkete kasutamine II kooliastme inglise keele õpikutes“ välja, kui palju on Eesti koolides kasutatavates inglise keele õpikutes ilukirjanduslikke tekste.

Väärtuste käsitlemist muinasjuttude kaudu on uurinud ka Lepin (2012). Maria Lepin töötas oma bakalaureusetöös „*Fairy tales in Teaching English Language Skills and Values in School Stage II*“ välja õppematerjali, millega on võimalik võõrkeeletunnis muinasjuttude abil väärtusi õpetada.

Eelnevalt loetletud uurimused on ühest või teisest küljest käsitlenud väärtusi ja jutte või väärtuste käsitlemist läbi juttude, kuid siiani pole ühtegi teadaolevat uurimust, kus käsitletaks õpilaste arvamusi konkreetsete väärtuste ega ka PRÕK-is loetletud väärtuste kohta. Seetõttu on oluline seda teemat uurida, et teada saada kas õpilased tähtsustavad väärtusi, nagu PRÕK on sätestanud.

Empiirilise uurimuse eesmärk ja uurimisküsimused

Väärtuste õpetamise kasulikkust muinasjuttude kaudu on kinnitanud mitmed autorid (Bettleheim, 2010; Blaz, 1999; Jung & Lilles-Heinsar, 2013). PRÕK (2011) on sätestanud, millistest üldinimlikest alusväärtustest peavad II kooliastme õpilasel arusaamad kujunema ja et neid peab tähtsustama ning Paide (2012) on välja toonud, et ka lapsevanemad ja õpetajad

tähtsustavad väärtuste õpetamist. Eestis ei ole aga teadaolevalt veel uuritud, mida õpilased ise PRÕK-i üldnimlikest väärtustest arvavad ja kas nad neid väärtusi tähtsustavad ning sellest lähtuvalt on seda oluline uurida. Kuid et väärtusi õpetatakse lõimitult, mitte eraldi õppeainena, siis valiti fookuspunktiks uurijate (Cedars & Joyce, 2013; Chapman, 2012; Newton, 2010) poolt tunnustatud muinasjutud kui väärtuste edastajad. Väärtuste käsitlemist õpikutes juttude kaudu on aga küllaltki vähe (Leerimaa, 2013), Eesti põhikoolides laialdaselt kasutatud õpikusarjas „I Love English“ on üks vähestest muinasjuttudest „Hamelini linna vilepillipuhuja“. See muinasjutt esineb õpikus „I Love English: Student’s Book 3“, mis sobib kasutamiseks eelkõige 5. klassis (Jõul & Kurm, 2005). Sellest tulenevalt ongi uurimistöö eesmärgiks teada saada:

- Mida arvavad nelja kooli 4. ja 5. klassi õpilased PRÕK-is loetletud üldnimlikest alusväärtustest ja võõrkeeletunnis käsitletud muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ esinevatest väärtustest.
- Milliseid loetletud väärtusi peavad nad tähtsateks ning kas poiste ja tüdrukute arvamustes esineb erinevusi.

Töö eesmärgist lähtuvalt püstitati järgmised uurimisküsimused:

1. Kui tähtsaks peavad uuritud II koolistame õpilased Põhikooli riiklikus õppekavas väljatoodud üldnimlike alusväärtusi? Põhikooli Riiklik Õppekava (2011) on nimetanud olulised väärtused, mis peaksid II õppeastme õpilasel välja kujunema. Raav ja Peetsmann (2010) on oma uurimuses Eesti noorte väärtushinnangutest välja toonud, et Eesti noored peavad tähtsamaks isikliku eluga seotud väärtusi, kui üldisemaid väärtusi. Õpilastele väärtusi õpetades tuleb arvestada ka sellega, et igal õpilasel on erinev taust ja kodu, mis võib kanda teistsuguseid väärtusi (Oja, 2009).
2. Kui tähtsaks väärtuste edastajateks peavad küsitletud II kooliastme õpilased muinasjutte? Muinasjutud on head väärtuste edastajad, sest need on lihtsa ja üheselt mõistetava keelekasutusega narratiivid, mis tekitavad õpilastes huvi ja annavad võimaluse arutluseks (Jung & Lilles-Heinsar, 2013 & Price, 2001).
3. Milliseid edastatavaid väärtusi leiavad õpilased muinasjutust „Hamelini linna vilepillipuhuja“ ja millist peavad kõige tähtsamaks? Erinevad teoreetikud on arvamusel, et „Hamelini linna vilepillipuhuja“ on sobiv muinasjutt mitmete alusväärtuste õpetamiseks. Parimateks edastatavateks väärtusteks, mida on võimalik käsitletava muinasjutuga lastele õpetada, on peetud ausust, sõnapidamist ja heldust

(Cedars & Joyce, 2013; Newton, 2010). Pihlak (2013) tõi oma bakalaureusetöös välja, et õpetajad soovivad läbi ilukirjanduse õpilastele eelkõige ausust õpetada.

4. Mida arvavad uuritud õpilased muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ edastatavatest väärtustest? Muinasjutt „Hamelini linna vilepillipuhuja“ võimaldab lastel arutleda väärtuste erinevate tahkude üle. See muinasjutt sisaldab materjali, mille kaudu on võimalik analüüsida ausust, valetamise tagajärgi ja sõnapidamise olulisust (Cedars & Joyce, 2013).
5. Kas ja mil määral erinevad poiste ja tüdrukute arvamused muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ käsitletud väärtuste kohta? Õpilaste arusaamad väärtustest ja väärtuste tähtsustamine võivad erineda, sest eelkõige on esmane väärtuste kujunemise allikas kodu (Berkowitz, 2009 & Oja, 2009). Poiste ja tüdrukute arusaamad muinasjuttudes esinevatest põhimõtetest erinevad. Poisid hoolivad rohkem eneseteostamisest ja tüdrukud väärtustavad enam koostööd (Tabberti & Wardetzky, 2009). Sellel tuginedes on võimalik eeldada, et poiste ja tüdrukute vastustes esineb erinevusi.

METOODIKA

Valim

Valim moodustati neljast Eesti koolist mugavusvalimi alusel. Valimisse kuulusid II kooliastme õpilased, kes õpivad võõrkeeletunnis õpikuarja „I Love English“ järgi ja kes on kolmandast õpikust läbinud peatüki „The Pied Piper“. Valimi moodustasid 102 4. ja 5. klassi õpilast, kes olid samal aastal õppinud eelnevalt mainitud õpiku järgi. 8 nendest olid küsimustiku valesti täitnud. Eksiti sellega, et oli valitud ühe variandi asemel mitu, või oli mõni küsimus vastamata jäetud. Tegelikult valimiks kujunes 94 õpilast, kellest 51 (54,3%) olid poisid ja 43 (45,7%) tüdrukud.

Mõõtevahend

Mõõtevahendiks oli autori kokku pandud küsimustik (vt Lisa 1), mille koostamisel oli tuginetud erinevate teoretikute (Bettleheim, 2010; Blackburn, 2012; Jung & Lilles-Heinsar, 2013 jt) ja uurijate (Cedars & Joyce, 2013; Tabberti & Wardetzky, 2006 jt) väidetele ning Põhikooli Riiklikus Õppekavas loetletud väärtustele.

Küsimustiku sissejuhatuses oli kokkuvõtte inglise keelsest muinasjutust „The Pied Piper“ ja info uurimine vastaja soo kohta, millele järgnesid kaheksa sisulist küsimust. Seitse neist olid suletud küsimused ja üks avatud küsimus. Kaheksas ehk avatud küsimus oli esitatud isiklikust huvist lisainformatsiooni eesmärgil ja seetõttu seda selles töös ei analüüsita.

Esimese küsimuse eesmärgiks oli teada saada, kui heaks väärtuste edastajaks hindavad õpilased muinasjutte autori poolt etteantud nelja väite puhul. Küsimuse koostamisel kasutati Likerti 5-pallist skaalat, milles 5 – täiesti nõus, 4 – pigem nõus, 3 – nii ja naa, 2 – ei ole eriti nõus, 1 – ei ole üldse nõus. Autor valis küsimuste koostamiseks Likerti skaala, kuna see on sobilik arvamuste ja suhtumiste uurimiseks (Bowling, 1997).

Teine küsimus uuris, kui tähtsaks peavad õpilased PRÕK-is loetletud alusväärtusi. Loetletud väärtusteks olid valitud üldinimlikud väärtused. Küsimuse koostamisel kasutati Likerti 5-palli skaalat, milles 5 – väga tähtis, 4 – üsna tähtis, 3 – nii ja naa, 2 – pigem ei ole tähtis, 1 – ei ole üldse tähtis.

Kolmanda ja neljanda küsimuse eesmärk oli välja selgitada, milliseid väärtusi leiavad õpilased muinasjutust „Hamelini linna vilepillipuhuja“ ja millist neist peavad kõige tähtsamaks. Selleks paluti õpilastel valida etteantud väärtustest sobivaimad. Kolmandas küsimuses võis valida

kõik sobivad variandid ja neljandas tuli valida ainult üks variant, sest taheti teada õpilastele kõige tähtsamat väärtust.

Küsimustiku viies, kuues ja seitsmes küsimus uurisid, mida arvavad õpilased muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ edastatavatest väärtustest. Viies ja seitsmes küsimus olid koostatud Likerti 5-palli skaala alusel (5 – väga tähtis, 4 – üsna tähtis, 3 – nii ja naa, 2 – pigem ei ole tähtis, 1 – ei ole üldse tähtis) ja kuues küsimus oli koostatud binaarse skaala alusel (nõus/ei ole nõus).

Küsimustiku valiidsust kontrolliti pilootküsitlusega, mis viidi läbi 2015. aasta märtsis ühes Tartu koolis. Küsimustiku realiaablus ehk Cronbach'i alpha oli 0,5. See jäi eeldatavasti alla soovitatava 0,7, kuna tegemist oli autori enda tehtud küsimustikuga ja valim oli väike.

Protseduur

Andmed koguti 2015. aasta aprilli alguses. Uurimuse läbiviimiseks kooskõlastati küsimustiku läbiviimine, selle aeg ja meetod koolijuhtide ja aineõpetajatega. Esialgul plaaniti uurimus läbi viia Tartu koolides, aga koolide vähese huvi tõttu otsustati uurimust Eestis laiendada. Tegelikult valimiks kujunes neli Eesti kooli Tartumaalt, Harjumaalt, Võrumaalt ja Lääne-Virumaalt. Kuna koolid paiknesid erinevates Eesti maakondades, siis tuli kasutada erinevaid küsitlemismeetodeid.

Kolme kooli õpilaste küsitlemiseks kasutati interaktiivset küsimustikku Google Drive keskkonnas ja ühe kooli õpilaste küsitlemiseks kasutati paberankeete, kus uurija viis ise õpilastega küsitlused läbi. Küsimustiku kaaskirjas kirjeldati lühidalt uurimuse eesmärki, anti juhised küsimustiku täitmiseks ja garanteeriti vastajate anonüümsus. Kaaskiri sisaldas ka muinasjuttu „The Pied Piper“, et õpilased saaksid õpitu meelde tuletada. Eetika nõudeid arvestades saadeti ka lapsevanematele kiri, milles selgitati uurimuse eesmärke ja paluti oma lapse küsitluses mitteosalemisest teatada, mida üks lapsevanem ka tegi. Küsimustiku täitmine võttis aega umbes 15 minutit.

TULEMUSED

Muinasjuttude tähtsus väärtuste edastamisel

Esimeses küsimuses paluti õpilastel Likerti 5-palli skaalal hinnata autori poolt esitatud väiteid muinasjuttude lugemise ja kasutamise kohta võõrkeeletunnis. Kasutatud väited olid erinevate teoreetikute ja uurijate (Bettleheim, 2010; Blackburn, 2012; Jung & Lilles-Heinsar, Tabberti & Wardetzky, 2006 jt) tööde põhjal formuleeritud.

Tabelis 1 on välja toodud õpilaste hinnangud muinasjuttude lugemise ja kasutamise kohta võõrkeeletunnis. Kõige kõrgemalt hindasid õpilased väidet *Muinasjuttudest on võimalik leida palju õpetlikku*, millele valis vastusevariandi „täiesti nõus“ 31 õpilast (33%) ja vastusevariandi „pigem nõus“ 28 õpilast (29,8%). See väide sai ka kõige vähem kordi õpilastelt hinnanguks number ühe („ei ole üldse nõus“), mida märkis 4 õpilast (4,3%).

Kõige madalamalt hinnati väidet *Mulle meeldib muinasjutte lugeda*, mille kohta märkis vastusevariandiks „nii ja naa“ 29 õpilast (30,9%), variandi „ei ole eriti nõus“ 13 õpilast (13,8%) ja variandi „ei ole üldse nõus“ kaheksa õpilast (8,5%).

Tabel 1. Küsitletud õpilaste hinnangud muinasjuttude lugemise ja kasutamise kohta

	Täiesti nõus (5)	Pigem nõus (4)	Nii ja naa (3)	Ei ole eriti nõus (2)	Ei ole üldse nõus (1)
Muinasjuttudes on palju õpetlikku.	33%	29,8%	23,4%	9,6%	4,3%
Muinasjuttude üle on hea arutleda.	27%	41,5%	16%	9,6%	6,4%
Muinasjuttude järgi on hea inglise keelt õppida.	22,3%	34%	23,4%	13,8%	6,4%
Meeldib muinasjutte lugeda.	20,2%	26,6%	30,9%	13,8%	8,5%

Põhikooli Riikliku Õppekava alusväärtuste tähtsus

Teises küsimuses paluti õpilastel Likerti 5-palli skaalal märkida, kui tähtsad on nende jaoks loetelus välja toodud väärtused. Need väärtused olid PRÕK-is loetletud põhihariduse alusväärtused (vt Tabel 2). Kirjeldava info analüüsimiseks kasutati sagedustabeleid.

Tabelis 2 on välja toodud, et kõige olulisemaks väärtuseks hindasid õpilased ausust, mida hindas 62 õpilast (66%) numbriga 5 – „väga tähtis“ ja 29 õpilast (30,9%) numbriga 4 – „pigem tähtis“.

Madalaimalt hinnati väärtust inimväärikus, mida hindas väga tähtsaks 53 õpilast (56,4%) ning mis sai ainukese väärtusena kahelt õpilaselt hinnanguks 1 – „ei ole üldse tähtis“.

Tabel 2. Küsitletud õpilaste arvamused PRÕK-is loetletud väärtuste kohta

	Väga tähtis (5)	Üsna tähtis (4)	Nii ja naa (3)	Pigem ei ole tähtis (2)	Ei ole üldse tähtis (1)
Ausus	66%	30,9%	3,2%	-	-
Hoolivus	67%	26,6%	5,3%	-	1,1%
Õiglus	66%	27,7%	4,3%	2,1%	-
Lugupidamine	50%	39,4%	10,6%	-	-
Inimväärikus	56,4%	29,8%	10,6%	1,1%	2,1%

Edastatavad väärtused ja tähtsaim väärtus muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“

Kolmandas küsimuses paluti õpilastel etteantud väärtuste loetelust valida väärtused, mis nende arvates olid esindatud muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“. Nendeks väärtusteks olid PRÕK-is loetletud põhihariduse alusväärtused ja väärtused, mis erinevate teoreetikute arvates (Cedars & Joyce, 2013) on sobivaimad väärtused, mida selle muinasjutuga lastele õpetada.

Tabelis 3 on välja toodud õpilaste leitud väärtused. Kõige rohkem leiti muinasjutust „Hamelini linna vilepillipuhuja“ vastuseid väärtustega *õiglus* ja *sõnapidamine*. Mõlemat valiti 43 õpilase poolt (osakaal: 46%). Sageduselt kõige vähem valiti esindatud väärtusteks *lugupidamist* ja *heldust*. *Lugupidamine* oli märgitud 24 õpilase poolt (osakaal: 26%) ja *heldus* oli märgitud 19 õpilase poolt (osakaal: 20%). Kõik nimekirjas olevad väärtused olid õpilaste poolt ära märgitud.

Tabel 3. Küsitletud õpilaste leitud väärtused muinasjutust „Hamelini linna vilepillipuhuja“

	Valikute arv	Osakaal
Õiglus	43	46%
Sõnapidamine	43	46%
Ausus	42	45%
Rikkus	42	45%
Hoolivus	25	27%
Inimväärikus	25	27%
Lugupidamine	24	26%
Heldus	19	20%

Neljandas küsimuses tuli õpilastel valida eelnimetatud väärtuste loetelust nende jaoks kõige tähtsam väärtus.

Tabelis 4 on välja toodud, et kõige olulisemaks väärtuseks valisid õpilased *aususe*, mille märkis ära 35 õpilast (37%). Sellel järgnesid *hoolivus*, *õiglus* ja *sõnapidamine*, mis kõik märgiti 15 õpilase poolt (16%). Vähim tähtsaks osutus *rikkus*, mis märgiti kolme õpilase poolt (3%). Ükski õpilane ei märkinud enda jaoks kõige tähtsamaks väärtuseks *heldust*.

Tabel 4. Tähtsaim väärtus küsitatud õpilaste jaoks

	Valikute arv	Osakaal
Ausus	35	37%
Hoolivus	15	16%
Õiglus	15	16%
Sõnapidamine	15	16%
Inimväarikus	7	7%
Lugupidamine	4	4%
Rikkus	3	3%
Kokku	94	100%

Arvamused edastatavatest väärtustest muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“

Viiendas, kuuendas ja seitsmendas küsimuses paluti õpilastel anda hinnangud muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ sisus leiduvate erinevate väärtuste ja väärtushinnangute kohta. Viiendas ja seitsmendas küsimuses paluti õpilastel vastata Likerti 5-palli skaalal ning kuuendas küsimuses binaarsel skaalal (1 – ei ole nõus, 2 – nõus). Küsimusi analüüsiti sagedustabelitega, kus viienda ja seitsmenda küsimuse väiteid analüüsiti ühtses tabelis ja kuuenda küsimuse tulemusi eraldi tabelis, kuna vastuseid mõõdeti erinevatel skaaladel.

Tabelis 5 välja toodud vastustest selgus, et kõige kõrgemalt hinnati väidet: *Lapsed kannatasid linnarahva süü tõttu*, mida hindas number viiega 61 õpilast (64,9%). Kõrgelt hinnati veel väiteid *Linnarahvas oli selle karistuse ära teeninud*, mida hindas number viiega 40 õpilast (42,6%) ja *Linnarahvas käitus vilepillipuhuja suhtes julmalt*, mida hindas number viiega 35 õpilast (37,2%) ja number neljaga 30 õpilast (31,9%)

Madalaima hinnangu sai väide: *Linnarahvas käitus vilepillipuhuja suhtes õiglaselt*, millega ei olnud üldse nõus 46 õpilast (48,9%) ehk nad andsid väitele hinnanguks number ühe ja

pigem ei olnud nõus 15 õpilast (16%) ehk nad andsid väitele hinnanguks number kahe. Väitega oli täiesti nõus 5 õpilast (5,3%) ehk nemad andsid väitele hinnanguks number viie.

Tabel 5. *Küsitletud õpilaste arvamused muinasjutu „Hamelini linna vilepillipuhuja“ sisu kohta*

	Täiesti nõus (5)	Pigem nõus (4)	Nii ja naa (3)	Pigem ei ole nõus (2)	Ei ole üldse nõus (1)
Lapsed kannatasid linnarahva süü tõttu.	64,9%	21,3%	9,6%	1,1%	3,2%
Linnarahvas oli selle karistuse ära teeninud.	42,6%	24,5%	18,1%	11,7%	3,2%
Linnarahvas käitus vilepillipuhujaga julmalt.	37,2%	31,9%	18,1%	8,5%	4,3%
Vilepillipuhuja käitus linnarahva suhtes õiglaselt.	31,9%	36,2%	23,4%	6,4%	2,1%
Vilepillipuhuja karistas linnarahvast julmalt.	34%	29,8%	16%	11,7%	8,5%
Vilepillipuhuja käitus laste suhtes õiglaselt.	13,8%	20,2%	27,7%	19,1%	19,1%
Linnarahvas käitus laste suhtes õiglaselt.	8,5%	16%	41,5%	17%	17%
Lapsed kannatasid vilepillipuhuja süü tõttu.	9,6%	13,8%	19,1%	23,4%	34%
Linnarahvas käitus vilepillipuhuja suhtes õiglaselt.	5,3%	16%	13,8%	16%	48,9%

Kuuendas küsimuses tuli õpilastel hinnata, kas nad nõustuvad või ei nõustu väidetega, mis käsitletavad muinasjutu tegelaste väärtushinnanguid.

Tabelis 6 on välja toodud küsitletud õpilaste arvamused muinasjututegelaste väärtushinnangute kohta. Vastustest selgus, et õpilaste arvates hindas vilepillipuhuja sõnapidamist, millega olid nõus 83 õpilast (88,3%) ja linnarahvas hindas korda ja puhtust, millega olid nõus 75 õpilast (79,8%). Kõige madalama hinnangu sai küsitletud õpilastelt väide *Linnarahvas hindas sõnapidamist*, millega ei nõustunud 73 õpilast (77,7%) ja nõustus 21 õpilast (22,3%).

Tabel 6. Õpilaste arvamused muinasjututegelaste väärtushinnangute kohta

	Nõus (2)	Ei ole nõus (1)
Vilepillipuhuja hindas sõnapidamist.	88,3%	11,7%
Linnarahvas hindas korda ja puhtust.	79,8%	20,2%
Vilepillipuhuja hindas korda ja puhtust.	73,4%	26,6%
Vilepillipuhuja hindas rikkust.	68,1%	31,9%
Linnarahvas hindas rikkust.	64,9%	35,1%
Linnarahvas hindas sõnapidamist.	22,3%	77,7%

Poiste ja tüdrukute arvamuste erinevused väärtuste kohta

Poiste ja tüdrukute arvamuste erinevuse leidmiseks kasutati hii-ruut testi. Statistiliselt olulisi erinevusi muinasjutust „Hamelini linna vilepillipuhuja“ väärtuste leidmisel esines ainult kahe väärtusega, milleks olid *inimväarikus* ja *sõnapidamine*.

Statistiliselt oluline erinevus ($p < 0,05$) ilmnas väärtuse *inimväarikus* leidmisega, kus selle olid ära märkinud 8 poissi (15,7%) ja 17 tüdrukut (39,5%). Väärtusega *sõnapidamine* ilmes samuti statistiline erinevus ($p < 0,05$), sest poistest märkis selle ära 18 õpilast (35,3%) ja tüdrukutest 25 õpilast (58,1%). Ülejäänud nimekirjas olevate väärtustega statistilisi erinevusi ei esinenud.

ARUTELU

Bakalaureusetöö eesmärgiks oli teada saada:

- Mida arvavad nelja kooli 4. ja 5. klassi õpilased PRÕK-is loetletud üldnimlikest alusväärtustest ja võõrkeeletunnis käsitletud muinasjutus „Hamelini linna vilepillupuhuja“ esinevatest väärtustest.
- Milliseid loetletud väärtusi peavad nad tähtsateks ning kas poiste ja tüdrukute arvamustes esineb erinevusi.

Uurimuse läbiviimiseks kasutati töö autori koostatud küsimustikku ja tegeliku valimi moodustasid 94 neljanda ja viienda klassi õpilast neljast Eesti koolist.

Esimese uurimisküsimusega taheti teada saada, kui tähtsaks hindavad küsitletud õpilased PRÕK-is loetletud alusväärtusi. Enamik õpilastest peab küsitluses välja toodud väärtusi enda jaoks tähtsaks. Jaan Mikk (1999) on öelnud, et õpilastel kujuneb väärtustest arusaamine just II kooliastmes. Kõige tähtsamateks väärtusteks peavad küsitletud õpilased ausust, hoolivust ja õiglust. Ausus on ka väärtus, mida õpetajad soovivad kõige rohkem õpilastele läbi ilukirjanduse õpetada (Pihlak, 2013). Tulemustest selgus, et vähe tähtsateks või üldse mitte tähtsateks peavad PRÕK-i väärtusi uuritud õpilastest ainult mõned, mistõttu saab väita, et enamik õpilasi peab neid väärtusi eesmärkideks, mida elus saavutada ja mille poole püüelda (Schwartz (1992). Analüüsitud tulemuste põhjal võib ka järeldada, et küsitletud õpilaste kodune kasvatus on toimunud väärtuspõhiselt, sest kodu on kõige esmasem väärtuste kujundaja (Oja, 2009).

Teine uurimisküsimus keskendus sellele, kui tähtsaks väärtuste edastajateks peavad uuritud õpilased muinasjutte. Mitmed teoreetikud ja uurijad peavad just muinasjutte headeks ja tõhusateks väärtuste edastajateks ning seda ka võõrkeeletunnis (Bettleheim, 2010; Jung & Lilles-Heinsar, 2013). Üle poolte küsitletud õpilastest arvavad, et muinasjuttude kaudu on hea inglise keelt õppida, mis kinnitab teoreetikute arvamust muinasjuttude kasulikkuse kohta. Sellest lähtuvalt saab järeldada, et muinasjuttude keelekasutus ja ülesehitus on õpilaste jaoks piisavalt lihtne ja arusaadav ning tekitab põnevust (Wijaya & Tedjaatmadja, 2008), mistõttu on neil rohkem motivatsiooni võõrkeelt õppida. Üllatavalt aga selgus analüüsitud tulemustest, et kuigi küsitletud õpilaste arvates on muinasjutud õpetlikud ja nende üle on hea arutleda, ei meeldi neile

endile eriti muinasjutte lugeda. Õpilaste suhtumine võib olla seotud sellega, et muinasjutte esineb õpikutes väga vähe ja seetõttu pole neil piisavalt kogemusi muinasjuttude lugemisega, mistõttu ei ole veel tekkinud positiivseid hoiakuid.

Kolmanda uurimisküsimuse eesmärk oli teada saada, milliseid väärtusi leiavad uuritud õpilased muinasjutust „Hamelini linna vilepillipuhuja“ ja millist neist peavad kõige tähtsamaks. Uuringu tulemustest selgus, et õpilaste arvates käsitleb see muinasjutt kõige rohkem väärtusi õiglus, sõnapidamine ja ausus. Ausus ja sõnapidamine on uurijate (Cedars & Joyce, 2013; Newton, 2010) arvates kõige sobivamad väärtused, mida selle muinasjutuga lastele õpetada. Kuna õpilastele antud väärtuste loetelus olid nii PRÕK-i alusväärtused kui ka teoreetikute poolt välja toodud väärtused, siis on positiivne, et õpilased valisid kõige rohkem just neid väärtusi, mida eelnimetatud teoreetikud on pidanud sobivaks muinasjutuga „Hamelini linna vilepillipuhuja“ õpetada. Tähtsaimaks väärtuseks valisid õpilased aususe, mis võiks olla motiveerivaks informatsiooniks õpetajatele, kes omakorda pidasid Pihlaku (2012) uurimuses seda kõige tähtsamaks väärtuseks, mida õpilastele õpetada.

Neljanda uurimisküsimusega taheti välja selgitada, mida arvavad uuritud õpilased muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ edastatavatest väärtustest. Uurimusest selgus, et õpilaste arvamused varieeruvad just nende väidete puhul kõige rohkem. Märkimisväärne on, et üle poolte õpilastest on täiesti nõus, et just lapsed kannatasid linnarahva süü tõttu. Sellest võib järeldada, et hoolimata tõigast, et muinasjutt oli inglise keeles, jõudis loo peamine mõte lasteni. Teisalt arvab küsitletud õpilastest ainult 9,6%, et lapsed kannatasid vilepillipuhuja süü tõttu, millest võib järeldada, et kuigi vilepillipuhuja juhatas lapsed karistusena igaveseks mäe sisse, ei olnud laste arvates see ikkagi vilepillipuhuja süü, vaid et tal oli selleks igati põhjendatav ajend olemas. Samuti ilmnas, et ligi pooled küsitletud õpilastest on täiesti veendunud, et linnarahvas oli vilepillipuhujalt karistuse ära teeninud. Bettelheim (2010) arvab, et muinasjutud aitavad õpilaste järeldusvõimet arendada, mis ilmneb ka uuritud õpilaste vastustes.

On märkimisväärne, et üle poolte küsitletud õpilastest arvab, et linnarahvas käitus vilepillipuhujaga julmalt, sest linnarahvas ei pidanud oma sõna ega maksnud vilepillipuhujale lubatud rahasummat. See ühildub ka eelnevalt väljatoodud tulemustega, et õpilased peavad oluliseks sõnapidamist ja ausust. Kuid kuna muinasjutud on oma olemuselt lihtsa ülesehitusega,

mis üldjuhul sisaldavad hea ja kurja vastasseisu, siis võib spekuloida, et uuritud õpilased eeldavad, et vilepillipuhuja on hea tegelane ja linnarahvas halb. See ilmneb eriti õpilaste arvamustest, et linnarahvas käitus vilepillipuhujaga julmalt ja seetõttu oli vilepillipuhuja käitumine õiglane ja õigustatud.

Küsitatud õpilaste arvamused muinasjutu tegelaste väärtushinnangute kohta järgivad samuti hea-kurja printsiipi. Analüüsitud tulemustest ilmnes, et õpilaste arvamuste järgi hindas vilepillipuhuja kõige rohkem sõnapidamist, korda ja puhtust, ning alles siis rikkust. Õpilased hindasid kõige kõrgemalt sõnapidamist, sest teoreetikud peavad just seda üheks oluliseks väärtuseks, mida muinasjutt „Hamelini linna vilepillipuhuja“ edastab. Linnarahvas hindas õpilaste arvates kõige rohkem korda, puhtust ja rikkust. Üle poolte õpilastest on aga veendunud, et linnarahvas ei pidanud sõnapidamist oluliseks, mis näitab õpilaste arutlus- ja järeldusvõimet.

Viienda uurimisküsimusega taheti teada saada, kas poiste ja tüdrukute arvamustes väärtuste kohta esineb mingeid erinevusi ning mil määral neid esineb. Teoreetikud on arvamusel, et õpilaste arusaamad väärtustest võivad erineda (Berkowitz, 2009 & Oja, 2009). Analüüsitud tulemustest selgus, et väärtuste tähtsustamisel esines statistiliselt olulisi erinevusi ainult kahe väärtusega. Inimväärikus on tüdrukute jaoks tähtsam kui poiste jaoks, see võib olla tingitud sellest, et tüdrukud on emotsionaalsemad kui poisid ja väärtustavad rohkem emotsionaalselt sügavaid inimsuhteid (Crisan, 2013). Sõnapidamine oli küll läbivalt tähtis väärtus nii poiste kui tüdrukute jaoks, kuid statistiliselt erines jällegi tüdrukute arvamus poiste omast. Tüdrukud väärtustavad sõnapidamist rohkem kui poisid, mis võib olla seotud uurijate Tabberti & Wardetzky (2006) väitega, et tüdrukud hindavad ja väärtustavad rohkem koostööd.

Uurimuse kokkuvõtteks võib öelda, et küsitatud õpilased peavad enda jaoks tähtsaks nii PRÕK-is loetletud väärtusi, kui ka muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ esinevaid väärtusi. Samuti suudavad nad leida eelnimetatud muinasjutust väärtusi, mida erinevad teoreetikud on välja toonud kui sobivad väärtused, mida selle muinasjutuga õpetada ja eristada nendest väärtustest kõige tähtsamat edastatavat väärtust. Küsitatud õpilastel on ka välja kujunenud arvamused muinasjuttude lugemise kohta ja muinasjutus „Hamelini linna vilepillipuhuja“ esinevate väärtuste kohta, mis tõestab seda, et inglise keeles lugemine ei muuda

muinasjutust arusaamist nende õpilaste jaoks keerulisemaks. Viimasena võib nentida, et poiste ja tüdrukute arvamustes väärtuste kohta esineb teatud erisusi, kuid need pole väga märkimisväärsed.

Tööl esinesid ka piirangud. Üheks piiranguks võib pidada valimi suurust, mis jäi väikeseks, et suuremaid üldistusi teha. Selle põhjuseks on asjaolu, et suurem osa koolidest, kelle poole pöörduiti, ei nõustunud uurimuses osalema tuues põhjenduseks, et iga aasta saabub neile liialt palju uurimistööde küsimustikke ja õpetajad ei jõua oma kohustuste kõrvalt nendega tegeleda. Seetõttu ei olnud võimalik viia läbi uurimust ühes kindlas piirkonnas, nagu esialgselt oli planeeritud.

Teiseks piiranguks võib pidada autori enda koostatud küsimustikku. See võib olla piiranguks, sest küsimustiku hiljem mõõdetud reliaablus jäi alla soovitusliku 0,7. Seetõttu ei pruugi tulemused olla sama usaldusväärsed, kui juba kontrollitud ja katsetatud ankeetidega.

Selle uurimuse jätkuks või selle laiendamiseks võiks suurendada valimit ja täiustada küsitlust, millega saaks uurida õpilaste arvamusi väärtuste kohta ka muude aspektide, mitte üksnes muinasjuttude kaudu. Samuti saaks laiendada uuritavate vanusegruppe. Eelnimetatu aitaks ka tulemusi rohkem üldistada. Kuigi selle uurimistööga üldistusi ei tehta, võib see siiski osutada kasulikuks võõrkeeleõpetajatele, kes õpetavad just õpikuserja „I Love English“ järgi, või siis õpetajatele, kes soovivad õpetada väärtusi ja viia end kurssi uuringutega väärtuste kohta Eestis.

TÄNUSÕNAD

Täna kõiki inimesi, kes olid selle töö valmimisel toeks. Samuti tänan kõiki küsitletud koole, sealseid aineõpetajaid ja õpilasi, tänu kellele oli küsitluse läbiviimine võimalik. Viimasena edastan tänusõnad ka oma juhendajale.

AUTORSUSE KINNITUS

Kinnitan, et olen koostanud ise käesoleva lõputöö ning toonud korrektselt välja teiste autorite ja toetajate panuse. Töö on koostatud lähtudes Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

KASUTATUD KIRJANDUS

Aimre, I. (2005). *Sotsioloogia*. Tallinn: Ühiselu AS.

Ainevaldkond „Võõrkeeled“ ainekava. (2010). Külastatud aadressil
<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/0000/1327/3133/13275423.pdf#>.

Baker-Sperry, L. & Grauerholz, L. (2003). The Pervasiveness and Persistence of the Feminine Beauty Ideal in Children's Fairy Tales. *Gender and Society*, 17, 5.

Berkowitz, M. W. (2009). *Teaduspõhine iseloomukasvatus*. Pöder, M., Sutrop, M. & Valk, P. (Koost). *Väärtused, iseloom ja kool: väärtuskasvatuse lugemik* (lk 203-208). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Bettelheim, B. (2010). *The Uses of Enchantment: The Meaning and Importance of Fairy Tales*. Knopf Doubleday Publishing Group.

Blackburn, S. (2002). *Oxfordi filosoofialeksikon*. Tallinn: Vagabund.

Blaubrück, A. L. (2013). „*Väärtuskasvatus koolis Tartu linna koolide III kooliastme õpetajate ja üpilaste hinnangutel*“. kutsemagistritöö. Tartu Ülikool.

Blaz, D. (1999). *Foreign Language Teacher's Guide to Active Learning*. Eye on Education, Inc.

Bowling, A. (1997). *Research Methods in Health*. Buckingham: Open University Press

Brown, T., Reed, E. S. & Turiel E. *Values and Knowledge (Jean Piaget Symposia Series) (s.a.)*.

Külastatud aadressil

https://books.google.ee/books?hl=en&lr=&id=s0VhD1CiD30C&oi=fnd&pg=PP1&dq=what+are+values&ots=d6KT2v7kq4&sig=4ndH0Rlc-D8jQMvSk-YF1QgHUqU&redir_esc=y#v=onepage&q=what%20are%20values&f=false.

Brumfit, C., & Carter, R. (2000). *Literature and Language Teaching*. Oxford: Oxford University Press.

Burman, E., Cooper, M., Ling, L., Razdevsek-Pucko, C. & Stephenson, J. (2009). Praktilised strateegiad väärtuskasvatases. Pöder, M., Sutrop, M. & Valk, P. (Koost). Väärtused, iseloom ja kool: väärtuskasvatuse lugemik (lk 148). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Cedars, S.R.. Joyce, Meghan ed. (2013). *Summary and Analysis of The Pied Piper of Hamelin; Robert Browning: Poems Study Guide*. Külastatud aadressil <http://www.gradesaver.com/robert-browning-poems/study-guide/summary-the-pied-piper-of-hamelin>.

Chapman, C. (2012). *The Pied Piper of Hamelin*. Külastatud aadressil <http://courtneychapman9.blogspot.com/2012/10/the-pied-piper-of-hamelin.html>.

Crisan, A. (2013). *The Difference Between Boys and Girls*. Külastatud aadressil <http://blog.enroll.com/view-post/The-Difference-Between-Boys-and-Girls>.

Goshn, I. K. (1998). Four Good Reasons to use Literature in the Primary School ELT. *ELT Journal*, 56, 2.

Hallett, M. & Karasek, B. (2009). *Folk and Fairy Tales, Fourth Edition: An Introductory Anthology*. Canada, Toronto: Broadview Press.

Halstead, J. M. & Taylor, M. J. (2000). Learning and Teaching about Values: a review of recent research. *Cambridge Journal of Education*, 30, 2.

Harro-Loit, H., Jung, N. & Sutrop, M. *Väärtused ja väärtuskasvatus*. Tartu Ülikooli Eetikakeskus. Külastatud aadressil <http://www.eetika.ee/et/haridus/moraalikasvatus/juhtum/687735>.

Haydon, G., (2009). *Väärtuskasvatus: õpetajad kui väärtuste edastajad?* Pöder, M., Sutrop, M. & Valk, P. (Koost). *Väärtused, iseloom ja kool: väärtuskasvatuse lugemik* (lk 25-32). Tartu: Eesti Keele Sihtasutus.

Hohr, H. (2000). Dynamic Aspects of Fairy Tales: social and emotional competence through fairy tales. *Scandinavian Journal of Educational Research*.

Jung, N. & Lilles-Heinsar, L. (2013). *Õppematerjalid uue õpikäsitluse toetajana*. Kangilaski, G., Parder, M. L. & Pisuke-Roos, T. (Toim). *Väärtuspõhine kool: Eesti ja maailma kogemus*. (lk 365-369). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Jõul, M. & Kurm, Ü. (2005). *I Love English. Student's Book 3*. Tartu: Studium

Kasvatusteaduse põhimõisted „Narratiiv“. (s.a.). Tallinna Ülikool. Külastatud aadressil http://www.tlu.ee/opmat/ka/opiobjekt/RKA6004/Kasvatusteaduse_pohimoisteid/narratiiv.html.

Kõõra, K. (2012). *Koolieelsete lasteasutuste õpetajate ja lastevanemate arusaamad väärtuskasvatuses*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Leerimaa, E. (2013). *Inglise keelt kõnelevate maade lastekirjanduse ilukirjanduslike tekstikate kasutamine II kooliastme inglise keele õpikutes*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Lepin, M. (2012). *Fairy Tales in Teaching English Language Skills and Values in School Stage II*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Maandi, E. & Pilli, E. (1998). *Eesti noorte eetilistest väärtustest*. Mikk, J. (toim). *Väärtuskasvatus: artiklite kogumik* (lk 19-20). Tartu: Tartu Ülikool.

Merriam-Webster Dictionary. Fairy Tale. (s.a.). Külastatud aadressil <http://www.merriam-webster.com/dictionary/fairy%20tale>.

Mikk, J. (1999). *Õppekirjandus väärtuste kujundajana*. J. Mikk (Toim), *Väärtuskasvatus õppekirjanduses* (lk 74 – 96). Tartu: Tartu Ülikool.

Newton, R. (2010). *Teaching Honesty Through Fairy Tales* (lk 4-5). Australia: Ready-Ed Publications.

Oja, M. (2009). *Paneeldiskussioon REKK-i spetsialistidega konverentsil „Väärtused – valikud ja võimalused 21. Sajandi Eesti koolis“*. M. Sutrop, P. Valk, & K. Velbaum (Koost). *Väärtused ja väärtuskasvatus. Valikud ja võimalused 21. sajandi Eesti ja Soome koolis* (lk 390-392). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Paide, L. (2012). *4-6 aastaste laste vanemate ja õpetajate hinnangud väärtuskasvatusele Tartu lasteadade näitel*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Peetsmann, M. & Raav, E. (2010). *Noorte väärtushinnangud tänapäeva Eestis*.

Pihlak, S., (2012). *Kirjanduse kasutamine II kooliastmes inglise keele kui võõrkeele tunnis*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool.

Price, P. (2001). *The Magic of Folktales for Teaching English and Culture*. Külastatud aadressil <http://www.njcu.edu/cill/vol6/price.html>.

- Pöder, M., Sutrop, M. & Valk, P. (Koost). (2009). *Väärtused, iseloom ja kool: väärtuskasvatuse lugemik*. Tartu: Eesti keele Sihtasutus.
- Põhikooli riiklik õppekava. (2011). Külastatud aadressil <https://www.riigiteataja.ee/akt/13273133>.
- Rokeach, M. (1973). *The nature of humane values*. New York: The Free Press.
- Runno, E. (2014). *Tartumaa õpetajate hinnangud väärtuskasvatuse õppematerjalidele „Koos on hea“ ja „Väike heategija – koos õpime tegema head!“*. Bakalaureusetöö. Tartu Ülikool
- Saareväli, R. (2013). *Suhtlemine III „Väärtused“*. Haapsalu Kutsehariduskeskus. Külastatud aadressil <http://www.hkhk.edu.ee/vanker/suhtlemine3/vrtused.html>.
- Sarkomaa, S. (2009). *Milliseid väärtusi kannab Soome kool?* M. Sutrop, P. Valk, & K. Velbaum (Koost). *Väärtused ja väärtuskasvatus. Valikud ja võimalused 21. sajandi Eesti ja Soome koolis* (lk 23). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.
- Savvidou, C. (2004). An Integrated Approach to Teaching Literature in the EFL Classroom. *The Internet TESL Journal*, 10, 12. Külastatud aadressil <http://iteslj.org/Techniques/Savvidou-Literature.html>.
- Schwartz, S. H. (1992). Universals in the content and structure of values: Theory and empirical tests in 20 countries. In M. Zanna (Ed.), *Advances in experimental social psychology*, 25, 1-65. New York: Academic Press.
- Schwartz, S. H. (2007). *Basic Human Values: Theory, Methods and Applications*. The Hebrew University of Jerusalem.
- Sutrop, M. (2013). *Otsides väärtuspõhise kooli võtit – Eesti kogemus*. Kangilaski, G., Parder, M. L. & Pisuke-Roos, T. (Toim). *Väärtuspõhine kool: Eesti ja maailma kogemus*. (lk 16). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.
- Sutrop, M. (2013). *Väärtuskasvatus. Eesti kooli valikud*. Tartu Ülikooli eetikakeskus Viljandi hariduskonverents. Külastatud aadressil http://www.waldorf.ee/failid/m.sutrop_vrtuskasvatus_eesti_kooli_valikud.pdf.
- Sutrop, M. (2013). *Väärtuspõhine kool: Eesti ja maailma kogemus*. Kangilaski, G., Parder, M. L. & Pisuke-Roos, T. (Toim). (lk 5-16). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Sutrop, M. (2009). Väärtused ja haridus ühiskondlikus kontekstis. M. Sutrop, P. Valk, & K. Velbaum (Koost). *Väärtused ja väärtuskasvatus. Valikud ja võimalused 21. sajandi Eesti ja Soome koolis* (lk 50-57). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Tabberti, R. & Wardetzky, K. (2006). *On the Success of Children's Books and Fairy Tales: A comparative view of impact theory and reception theory*. Hunt, P. (Toim). *Children's Literature: Critical Concepts in Literary and Cultural Studies* (lk 21-30). Taylor & Francis Group.

Troxclair Adamson, M. (2013). The Legend of the Pied Piper in the Nineteenth and Twentieth Centuries: Grimms, Browning and Skurzynski. *Looking Glass: New Perspectives on Children's Literature, 17, 1*. Külastatud aadressil:

<http://www.lib.latrobe.edu.au/ojs/index.php/tlg/article/view/390/383>.

Tuulik, M. (1998). *Väärtused ja kasvatus*. Kuurme, T & Laherand, M. L. (toim). *Õpetaja ja õpilane kasvatusetegelikkuses* (lk 79-80). Tallinn: Tallinna Pedagoogikaülikool.

Valk, P. (2009). *Väärtuskasvatuse mudelit otsimas*. M. Sutrop, P. Valk, & K. Velbaum (Koost). *Väärtused ja väärtuskasvatus. Valikud ja võimalused 21. sajandi Eesti ja Soome koolis* (lk 180-182). Tartu Ülikooli Eetikakeskus.

Wijaya, H., & Tedjaatmadja, H. (2008). *Fairy-tales: The Integration of Values and Language Skills in Teaching*. Publitseerimata dissertatsioon.

Wilkening, C. (2000). The Pied Piper of Hamelin. *World & I*, 15, 8. Külastatud aadressil:

<http://connection.ebscohost.com/c/articles/3389904/pied-piper-hamelin>.

Williams, J. K. (1985). The Pied Piper and Our Children. Foundation for Economic Education. Külastatud aadressil <http://fee.org/freeman/detail/the-pied-piper-and-our-children>.

Lisa 1. Ankeet

Hea õpilane!

Olen Tartu Ülikooli Sotsiaal- ja haridusteaduskonna 3. kursuse üliõpilane Sigrít Jermoškin ja palun Sinu abi oma bakalaureusetöö kirjutamisel. Pöördun Sinu poole küsimustikuga, mille eesmärgiks on teada saada, kuidas mõistad Sina muinasjutus „The Pied Piper“ leiduvaid väärtusi ja kui tähtsaks Sa neid pead. Küsimustik on anonüümne ja vastuseid kasutatakse ainult selle uurimistöö raames. Vastamine võib võtta kuni 20 minutit.

Täitmisjuhised: Palun loe läbi muinasjutt ja vasta sellele järgnevatele küsimustele. Sobivad vastused märgi ristikesega.

The Pied Piper

Once upon a time there was a town called Hamelin. It was in Germany. The people of the town were very unhappy because there were a lot of rats in the streets. In the houses, in the kitchens, and in the bedrooms. The rats were nasty. They ate food of the people and animals. They ran over the beds and dinner tables and they frightened the children. The people of Hamelin could not get rid of them. They didn't know what to do.

Then one day a strange man came into the town. He wore a hat and he had a flute. "I can get rid of the rats," he said. "Only you must give me some money for it." "Lots of money!" said the people happily.

So the Pied Piper started to play his flute. Strange music came out of the flute. Soon all the rats came out of the houses, shops, kitchens, and bedrooms. The streets were full of rats. They all followed the Pied Piper. The Pied Piper took the rats along the street, over the bridge, up the hill and down the hill, around the castle, into the park and out of the park, past the little house, and around the church. Then he took them back to the bridge and into the river. The Pied Piper drowned all the rats.

The people of Hamelin were very happy. But they didn't keep their word. They didn't give the Pied Piper any money. They didn't pay him at all. The Pied Piper left the town. But he became very cross.

One day the Pied Piper came back to Hamelin. He played his flute again and strange music came out of it. All the children of the town heard the music. They liked it very much. They came out of schools, houses, shops, kitchens and they followed the Pied Piper. The Pied Piper took them /.../. At last he took them to a big mountain. There was a door in the mountain. It opened slowly. The Pied Piper took the children into the mountain. They never came back.

Küsimused

Sugu

- Poiss
 Tüdruk

1. Mil määral nõustud järgmiste väidetega?

	Täiesti nõus	Pigem nõus	Nii ja naa	Ei ole eriti nõus	Ei ole üldse nõus
Mulle meeldib muinasjutte lugeda.					
Muinasjuttude järgi on huvitav inglise keelt õppida.					
Muinasjuttudest on võimalik leida palju õpetlikku.					
Muinasjuttude üle on hea arutleda.					

2. Kui tähtsad on Sinu jaoks järgmised väärtused?

	Väga tähtis	Üsna tähtis	Nii ja naa	Pigem ei ole tähtis	Ei ole üldse tähtis
ausus					
õiglus					
hoolivus					
lugupidamine					
inimväärikus					

3. Milliseid väärtusi leidsid Sina muinasjutust „The Pied Piper“?

- Ausus

- Hoolivus
- Õiglus
- Lugupidamine
- Inimväärikus
- Sõnapidamine
- Heldus
- Rikkus

4. Millist leitud väärtustest pead kõige tähtsamaks? Vali üks variant.

- Ausus
- Hoolivus
- Õiglus
- Lugupidamine
- Inimväärikus
- Sõnapidamine
- Heldus
- Rikkus

5. Mil määral nõustud järgmiste väidetega?

	Täiesti Nõus	Pigem nõus	Nii ja naa	Pigem ei ole nõus	Ei ole üldse nõus
Linnarahvas käitus vilepillipuhuja suhtes õiglaselt.					
Linnarahvas käitus laste suhtes õiglaselt.					
Vilepillipuhuja käitus linnarahva suhtes õiglaselt.					
Vilepillipuhuja käitus laste suhtes õiglaselt.					

6. Kuidas nõustud järgmiste väidetega?

	Nõus	Ei ole nõus
Linnarahvas hindas rikkust.		
Linnarahvas hindas korda ja puhtust.		
Linnarahvas hindas sõnapidamist.		
Vilepillipuhuja hindas rikkust.		
Vilepillipuhuja hindas korda ja puhtust.		
Vilepillipuhuja hindas sõnapidamist.		

7. Mil määral nõustud järgmiste väidetega?

	Täiesti nõus	Pigem nõus	Nii ja naa	Ei ole eriti nõus	Ei ole üldse nõus
Linnarahvas käitus vilepillipuhujaga julmalt.					
Vilepillipuhuja karistas linnarahvast julmalt.					
Linnarahvas oli selle karistuse ära teeninud.					
Lapsed kannatasid linnarahva süü tõttu.					
Lapsed kannatasid vilepillipuhuja süü tõttu.					

8. Nimeta veel muinasjutte, kus on käsitletud väärtusi.

.....
.....
.....

Aitäh vastamast!

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Sigrit Jermoškin (sünnikuupäev: 25.03.1993)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose „Õpilaste arvamused väärtustest ühe muinasjutu näitel“, mille juhendaja on Tiia Krass (MA),
 - 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
 - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'is kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus, 19.05.2015